

ناصر تکمیل همایون*

نام خلیج فارس را تاریخ مشخص کرده است

«خلیج فارس» همان‌طور که تاریخ و جغرافیای تاریخی هم گواهی داده‌اند، بیش از چند هزار سال به نام خلیج فارس، دریای فارس و بحر فارس مشهور بوده است. حتی در کتاب‌های جغرافیای عرب هم تا نیمه قرن بیستم به نام «بحر فارس» یا «خلیج فارس» نوشته شده است.

زمانی که استعمار انگلستان در منطقه نفوذ پیدا کرد و در خلیج فارس قدرت یافت گاهی اوقات با حقه بازی آن را با نام مجعول می‌خواندند. مثلاً چارلز بلگریو و راکو؛ از عمال استعمارگر انگلیس چند دهه در خلیج فارس مشغول به کار بود. او ۳۱ سال نماینده کشور انگلیس در خلیج فارس بود و با زیر و بم عرب‌ها آشنایی داشت. بلگریو در کتاب اول از خلیج فارس نام می‌برد اما در کتاب دوم خود در حالی که از خلیج فارس نام می‌برد اما می‌نویسد بعضی افراد خلیج فارس را خلیج عربی هم می‌دانند.

اینگونه بود که راکو و سرود به مستان یاد دادند. آن زمان کشورهای عربی زیر سلطه بودند، فلسطین را اسرائیل غصب کرده بود بنابراین با این ادبیات می‌خواستند تا آن حس به عرب‌ها را جبران کنند. این اتفاق آن زمان هم مورد اعتراض ایران قرار گرفت. اما عرب‌های افراطی روی نام مجعول پافشاری می‌کردند. این در حالی بود که حتی جمال عبدالناصر؛ رئیس جمهوری مصر در یکی از سخنرانی‌های پرشور و تاریخی‌اش که چند دهه پیش درباره عرب‌ها ایراد کرد، گفته است: همه عرب‌ها باید متحد شوند از اقیانوس اطلس تا خلیج فارس (من بحرالاطلسی حتی خلیج الفارسی). این اتحاد عرب‌ها از اقیانوس اطلس تا خلیج فارس، تا سال‌ها زبازد عام و خاص شده بود. حتی سرایندگان و خوانندگان، این اصطلاح را در ترانه‌ها و شعرهایشان می‌گنجاندند.

هم سن و سال‌های من، ام‌اکلثوم؛ خواننده و بنام مصری، را می‌شناسند. او کسی بود که مردم برای کنسرت‌هایش، دست و پا می‌شکستند. اتحاد از اقیانوس اطلس تا خلیج فارس، آن اندازه همه‌گیر شده بود که ام‌اکلثوم؛ هم آن را در ترانه‌ها و حماسی جای‌داده و خواند. یک عده دیگر که باز هم انگلیس در آن سهم زیادی داشت آمدند و یک خط کشیدند که مثلاً قسمت شمالی خلیج فارس به سمت ایران را پرشین‌گلف؛ نامیدند و قسمت جنوبی آن را با نام جعلی اسم بردند. اما فرانسوی‌ها حقه‌بازتر از انگلیسی‌ها بودند یکی هم همین آقای مکرون است که به دلیل زد و بندهایی که با کشورهای عربی دارد هم می‌خواهد عرب‌ها را راضی نگه دارد و هم می‌خواهد ایران را داشته باشد. البته گروهی هم هستند که زیرکانه‌تر رفتار می‌کنند آنها فقط می‌گویند! گلف؛ نه نام واقعی خلیج فارس را می‌برند و نه نام جعلی آن را.

این حقه‌بازی نشان از ضعف تبلیغاتی و علمی نهادهای فرهنگی سیاسی ایران دارد. ما حق نداریم اسم‌ها را عوض کنیم. اسم خلیج فارس را تاریخ مشخص کرده است محال است کسی بتواند نام جعلی را به‌جای خلیج فارس بگذارد.

البته ما در تاریخ و خلیج عربی؛ داشتیم که امروز به آن دریای احمر یا سرخ می‌گویند. پس ما خلیج فارس را در جنوب ایران داریم و خلیج عربی (دریای سرخ) بین شبه‌جزیره عربستان و شمال شرقی قاره آفریقا قرار دارد و بحر ابیض یا دریای سفید هم می‌شود مدیترانه. بازی استعمارگران و تعصبات عربی نمی‌تواند هیچ اثری روی ایرانی بودن خلیج فارس بگذارد.

*استاد دانشگاه و تاریخ نگار

منبع: ایران